

KAINA 2 CENTAI
PRICE 2 CENTS

CHICAGO, ILLINOIS, PIRMADIENIS, GRUODIS (DECEMBER) 22 D., 1919 M.
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 21, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAL-VOL. IV. No. 299

Lietuva Paliuosuota nuo Vokiečių-Rusų

Estonija pasirengusi susitai- kinti su bolševikais

Gen. Yudenič kabinasi prie Latvijos

GAUJOS PLĖŠIKŲ APLEI- DO LIETUVĄ.

Talkininkų misija išeiliaja Paryžiu.

Ryga, gr. 19 (Savėlinta).—Pulkininko Avalovo-Bernondo paskutiniai kariuomenės būriai apėjo Lietuvą gruodžio 14 dieną.

Pirm apleidimo Lietuvos tie vokiečių-rusų būriai buvo pavirtę plėšikų gaujomis. Apleizdami Lietuvą jie plėšė, kas tik jiems pakliuvo po ranka.

Talkininkų misija Pabaltijoje neturėjo jėgų sustabdyti vokiečių-rusų nedoruosius darbus.

Paliuosavus Lietuvą nuo užpuolėjų, paminėta misija pabaigė čia savo veikimą. Žada išeiliauti Paryžiu, kur bus apie sausio 1 d.

OLANDIJĄ LAUKIA TAL- KININKŲ REIKALAVIMO.

Kaiseris sutinkas stoti telsman.

Hague, Olandija, gr. 22.—Olandijos vyriausybė tomis dienomis tikisi nuo talkininkų gauti formalį pareikalavimą išduoti buvusį vokiečių kaiserį.

Kai kurie angėtesnieji šalies valdininkai tvirtina, jog tokiam atsitikime nežinia ką padarys olandų vyriausybė. Pergalpa priešinties griekiams dūdinčių viešpatijų reikalavimams.

Kiti tvirtina, jog kaiseris daug geriau padarytų, jei jis apleistų Olandiją ir sugrįžtų Vokietijon.

Geneva, gr. 22.—Iš Basle pranešama, jog buvęs vokiečių imperatorius sutinkas stoti talkininkų rengiamam teismui. Bet bylai vieta ir laiką turėtų paskirti vokiečių ekspertai ir advokatai.

Toje pačioje depešoje pašymima, jog buvęs vokiečių soste įpėdinis, neporis nei prisiminti apie kokį nors bylą.

REIMS KATEDROJE BUS PAMALDOS.

Londonas, gr. 22.—Karės metu apgriauta puošni Reims (Prancūzijoje) katedra laikinai aptaisyta. Viena koplyčia apdengta lentomis, vidus tinkamai apvalytas. Kalėdų šventėje ten įvyks pirmosios po kelių metų pamaldos. Kardinalas Lucon celebruos Sv. Mišias.

ESTONIJA LINKSTA PRIE TAKOS.

Yudenič eina prieš Latviją.

Revelis, gr. 22.—Gen. Yudenič pasiuntė talkininkams reikalavimą, kad talkininkai septynių dienų laikotarpiu leistų jam su jo kariuomenės liekanomis užimti frontą Latvijoje su tikslu perorganizuoti ten savo kariuomenę.

Reikalavime Yudenič pažymėjo, jog jo santikiniai su Estonija taip blogi, kad čia jam negalima perorganizuoti savo kariuomenės.

Gen. Yudenič smarkiau ėmė veikti po to, kuomet Estonijos vyriausybė atsakė talkininkams, jog Yudenič teis savo žemėje perorganizuoti kariuomenę, tik tuomet, jei Estonijai nepriklausomybė pripažins adm. Kolčakas, gen. Denikinai ir talkininkai.

Latvija pakelia protestą.

Iš Rygos pranešama, jog tenai konferenciją turi gen. Yudenič ir prancūzų armijos gen. Etievant su estų ir latvių vyriausybę atstovais.

Prancūzų generolas ir pats Yudenič reikalauja, kad Latvija duotų prieglaudą Yudeničo kariuomenės liekanoms.

Bet latvių atstovai, kaip pranešama, griežtai atmetė tą reikalavimą.

Pasirodo, jog Yudeničo niekas nenori ir jo kariuomenės liekanoms nebūna vietos Pabaltijoje.

Reikia laukti, kad Yudenič pagaliau ar tik nepriešikabins prie Lietuvos.

Lietuva su Latvija vos spėjo atsikratyti su pulk. Avalovo gaujomis, gi čia dabar pakyla Yudenič.

Tas paskubins taiką.

Kuomet Prancūzija voliai paremia rusus reakcionierius, čia spėjama, jog Estonija pasiskubins susitaikinti su bolševikais. Nes tik taika šitą šalį, pačių estų nuomone, išgelbės nuo reakcionierių.

Ką padarys Latvija, gi pakui aną Lietuvą, tai svarbus klausimas.

Estonija nenori taikos su bolševikais ir priešingi kai kurioms jo sąlygoms. Bet jei įvyks kitaip, bus kalta ne pati Estonija. Bus kalti tie, katrie nori ir vėl visą Pabaltiją sugrąžinti Rusijai, kuomet bus nuversta bolševikų valdžia.

PASKIRTA KOMISIJA SU- TALKINTI ANGLEKASIUS SU KOMPANIJOMIS.

Kompanijos išreiskia nepa- sitinkimą.

Washington, gr. 22.—Prezidentas Wilsonas paskyrė komisiją iš trijų žmonių ir anai pavėdė išlyginti skirtumus, pakilusias tarpe streikavusių anglekasių ir minkštųjų anglų kasyklų kompanijų, pasireniant generalio prokuroro Palmerio pasiūlymais, kokius anglekasių viršaičiai priėmė ir sutiko atšaukti streiką.

Komisijon paskirta: Henry M. Robinson iš Pasadena, Cal. Jis atstovaus publiką.

John P. White, buvusias anglekasių organizacijos prezidentas. Jis atstovaus darbininkus.

Rembrandt Peale, Pensilvanijos anglekasyklų operatorius. Atstovaus kasyklų kompanijas.

Kasyklų kompanijos išreiskia nepasitenkinimą. Jos sako, jog generalis prokuroras kituomet jiems nebūvo pasiūles jokių santarvės sąlygų. Ir todėl nebūtų reikalo šandie tarties su anglekasiais. Kasyklų savininkai sako, jog anglekasius užmokestis padidinta ir todėl komisija atrodo bereikalinga.

Rio Janeiro, gr. 20.—Brazilijos senatam induota moteris lygiateisės politikoje bilius.

DEPORTUOTA 240 RADIKALAI.

Anų tarpe yra Goldman ir Berkman.

New York, gr. 22.—Vakar vietoj nosta apleidimo garlaivis Buford. Tuo garlaiviu Europon išvežta šioj šalyj suimtieji visokios rūšies radikalai, katrie suokalbavo prieš vyriausybę ir kurstė darbininkus pakelti revoliuciją.

Sakoma išvežta keli šimtai radikalų katrie praeitą savaitę iš įvairių miestų specialiais traukiniais buvo sugabenti salion Ellis.

Tarpe deportuotų esama ir pavojingų anarchistų. Iš jų pažymėtini ypač Emma Goldman ir Alexander Berkman. Emma Goldman augėliausias teismas leido apeliuoti prieš deportavimą. Bet jina nesutiko su apeliacija, kuomet tokia apeliacija buvo atmetta Berkmanui. Pasakė, kad jina nenorinti persiskirti su savo draugu Berkman.

Emma Goldman ir Berkman koki laikotarpį išbuvo kalėjime už prieškarinį veikimą karės metu. Kuomet neseniai Berkman buvo paliuosuotas iš kalėjimo, jis sakė, jog Suv. Valstijų vyriausybė nedrįsianti jo deportuoti. Nes jis per daug turis žinių apie Amerikos vyriausybę. Bet viskas išėjo priešingai.

Turbūt, išvežti Rusijon.

Niekam nežinoma, katron pusėn išplaukė garlaivis Buford.

FINANSINĖ IR KOMERCI- JINĖ LIETUVOS MISI- JA AMERIKOJE.

NORIMA ČIA GAUTI PAS- KOLĄ LIETUVAI.

Kalbama apie 100 milijonų dolierių.

NEW YORK, gr. 21.—Vietos angliškėje spaudoje pasakėta, kad čion šalin atkeliauo finansinė ir komercijinė misija nuo Lietuvos vyriausybės.

Misija praeitą turinti vilties Suv. Valstijose gauti 100 milijonų dolierių paskolos. (Čia paminima misija — tai bus pp. Vileiti, ir Šadeikis).

NUSKENDO 43 ŽMONES.

Halifax, gr. 20.—Atlantiko vandenynė nuskendo prekinis anglų garlaivis Manxman. Žuvo 43 žmonės iš įgulos.

PAKELTA MAISTAI ANT S. V. TRANSPORTO.

New York, gr. 22.—Hoboken noston atplaukė transportas America. Patirta, jog kelionėje transporto įguloje pakelta maistai. Vienuolika įgulos narių, geležimis apkaustytų, paimta čia iš transporto. Sakoma, jog įvykiai daugiau arėdavimų įgulos tarpe.

Nesmagumai su įgula buvo prisiėję lapkritį, kuomet Amerika išplaukė Prancūzijon.

Nes garlaivio kapitoniui indota uždarytas laiškas su instrukcijomis. Laiškas liepta atidaryti vandenynė tik praėjus 24 valandoms.

Bet abelnai yra namona, jog visi radikalai išvežti "raudonojo" Rusijon. Bus jie pristatyti bile katras bolševikų noston ir tenai paleisti.

Daugelis iš radikalų norėjo keliauti savomis lėšomis ir ten, kur jiems patinkama. Tačiau su tokiais jų norais nesutiko vyriausybė. Sakė, jog radikalai bus pristatyti ten, kur jiems patinkama. Tačiau su tokiais jų norais nesutiko vyriausybė. Sakė, jog radikalai bus pristatyti ten, iš kur jie buvo atėję.

Yra trys moterys.

Deportuoti radikalai sugaudyti įvairiuose miestuose. Bet daugiausia jų iš New Yorko ir Pittsburgho apylinkių. Buvo iš Philadelphia, Clevelando, Hartfordo ir iš kitur. Daugelis iš jų buvo veikę tarpe streikavusių plieno dirbtuvių darbininkų.

Praeitą šeštadienį iš įvairių miestų daugelis atvežta specialiais traukiniais. Kaikuriems pavojingiesiems buvo surakintos rankos.

Tarpe deportuotų yra trys moterys—Emma Goldman, Dora Lipkin ir Ethel Bernstein. Visos žydės. Pastarosios dvi dar visai jaunos.

Immigracijos komisijonierius saloje Island sako, jog daugelis iš deportuotų su saviimi išsivežė po kelis tukstančius dolierių.

PETROGRADE NUŽUDYTA 350 ŽMONIŲ.

Tas padaryta už suokalbavimą prieš bolševikus.

Gelsingforsas, gr. 21.—Anot žinių, Petrograde sušektas suokaltis prieš bolševikus. Suareštuota 900 žmonių, kurių tarpe buvo prancūzų ir anglų piliečių.

Iš 350 žmonių sušaudyta sulig revoliucijinio teismo nusprendimo.

MADRIDE STREIKUOJA REDAKTORIAI.

Madridas, gr. 21.—Streikuoją vietos laikraščių redaktoriai. Jie leido savo laikraštį El Liberal. Vyriausybė tą sulaukė. Tad vietoje ano streikuojantieji redaktoriai ėmė išleidinėti laikraštį vardu El Popular.

PRANEŠAMA APIE DENI- KINO LAIMEJIMUS.

Gelsingforsas, gr. 21.—Gauta žinių, jog gen. Denikino armijai pavyko įveikti bolševikus ties Volga, tarpe Caricino ir Kamisino.

Depešoje sakoma, jog nelaisvėn paimta 10,200 bolševikų kareivių. Be to, paimta 5 arimotos ir 25 kulkasvaidžiai.

AIRIAMS NĖRA KO TIKĖ- TIES RESPUBLIKOS.

Taip tvirtina anglų vyriausybės atstovai.

Londonas, gr. 21.—Užvakar vakare mieste Liverpool vienam susirinkime kalbėjo Bonar Law. Pažymėdamas apie pasikesinimą prieš Airijos valdytoją lordą French Dublin. Law pasakė, jog vyriausybė pavartosianti kuoatšiausias priemones prašalinti galvažudžius ir praveisti tvarką.

Pabaigoje tarė:

"Vyriausybė nekuomet nesileis taip toli eiti, kad leistų airiams įsisteigti respubliką".

BERGER IR VĖL IŠRINK- TAS ATSTOVU KON- GRESAN.

Ir vėl, sakoma, nebusias priimta, kongresan.

Milwaukee, Wis., gr. 20.—

Vakar Wisconsin valstijos penktajam distrikte įvyko kongresan atstovo rinkimai. Buvo du kandidatai: socialistas Berger ir republikonas Bodenslab.

Pasirodė, jog didžiama balsų išnauro išrinktas socialistas Berger.

Seniau jis buvo išrinktas atstovu. Bet buvo teisiama už prieškarines kalbas. Teismo apkaltintas. Padavė apeliaciją. Ir kuomet praeitą pavasarį jam reikėjo eiti kongresan, iš kongreso prašalintas.

Tad dabar išnauro išrinktas socialistų balsais. Ir, sakoma, išnauro jis nebusias priimtas kongresan.

PIRKITE
LIETUVOS PASKOLOS
Draugo Ofise, 1800 W. 46 St.

Kaip Pabaigta Anglekasių Streikas

ISVELKAMA AIKSTEN PRO- KURORO TAKTIKA.

Senato komitetui tikras siurprizas.

Washington, gr. 21.—Senato komitetas tyrinėja buvusį streiką anglekasyklose ir kaip tas streikas pabaigta.

Gruodžio 19 d. komitetas pirmausia išklausinėjo generalį prokurorą Palmerį, kurdalyvavo prie užbaigimo to streiko.

Prokuroras komitetui pranešė, jog pabaigimas anglekasių streiko, tai didelis vyriausybės laimejimas. Jis sakė, jog su streikininkų viršaičiais nepadaryta jokios sutarties. Anglekasių viršaičiai neverčiami apsiėmė atšaukti streiką, pasirendami prezidento Wilsono pasiūlymą.

Prokuroras sakė, jog streikas atšaukta be jokių vyriausybės pažadėjimų. Anglekasiai turėjo pasiduoti prieš stiprią ir neatlaidžią vyriausybės ranką.

Ką sako operatorius.

Pabaigus prokurorui liudyti kom. pakviė i liudininkus minkštųjų anglų kasyklų operatorių asociacijos pildomejo komiteto pirmininką Alfred M. Ogle.

Šitas kitką papasakojo apie pabaigą streiko.

ASTRUS BILIUS PRIEŠ NE- GEISTINUS SVETIM- SALIUS.

Kongresas pravedė jį vienbalsiai.

Washington, gr. 22.—

Zemėsnyis kongreso butas pravedė bilį, atkreiptą prieš visus svetimšalius, katrie turi sąryšį su anarchistinėmis organizacijomis.

Tą bilį pagaminio imigracijinis buto komitetas. Sulig biliaus, visi tokie, kaip augščiau sakyta, svetimšaliai turi but deportuoti. Nei vienas atstovas nebusavo prieš bilį.

Debatų metu pasigirdo rugonių, jog ligšiol gyvuojantieji deportavimo įstatymai neganėtinai. Nes štai kad ir tokiai rusų bolševikų atstovas Martens New Yorke. Tasai bolševikas užima poziciją, kaip koks augščiausias valdininkas. Ir nepagalvojama apie jo deportavimą.

Buvo kalbama ir apie socialistą Bergerį, kuris tomis dienomis išnauro išrinktas atstovu kongresan. Atstovas Fess iš Ohio pareiškė, jog jis mielai prisidėtų prie tokio biliaus, sulig kurio būtų galima deportuoti patį Bergerį.

Washington, gr. 22.—Karės departamentas nusprendė civiliams žmonėms parduoti 3,800,000 armijos šėverykų. Kai na porai paskirta \$7.50 ir \$8.25.

Jis sakė, jog gruodžio 5 d. generalis prokuroras Palmer mėgino kasyklų operatoriams įsiulyti kompromisą, paremtą tuo, kad darbininkams reikia pasiūlyti daugiau 14 nuos., kaip buvo pasiūles kuro administratorius Garfield.

Bet operatoriai, sakė Ogle, griežtai atmetė tą pasiūlymą pažymėdami, jog tai būtų nepaprastas bailumas, tai būtų aiškus anglekasiam pavėdimas publikos ir vyriausybės teisių.

Siarprizas komitetui.

Prokuroras tečiau tuo nepasitenkino. Jis operatoriams pranešė, jog kuro administratoriaus pasiūlymas, esąs permatas, gi streikas būtina turi but pabaigtas.

Pagaliaus Palmer pareiškė, jog streiko atšaukimas dar ir tuo žvilgsniu yra skubėtinas, nes teisešas Anderson Indiana-polyj gali anglekasių viršaičių, nubausiti kalėjimu už peržengimą teismo "injunction". Gi to vyriausybė nenorinti. Nes jei viršaičiai būtų nubausiti, tuomet, sako, pakiltų laisus stovis industrijoje.

Tokai operatoriaus Ogle liudydas padarė siurprizą senatoriams.

Nes prokuroras senatoriams liudijo vienaip, gi operatorius kitką nupasakojo.

Komitetas ir tolesniai tes išklausinėjimus.

VOKIEČIAI ATMOKĖJO DALĮ ATLYGINIMO.

Apie tai pranešė Erzberger.

Berlynas, gr. 22.—Vice-premjeras ir finansų ministeris Erzberger nacionaliam susirinkime pranešė, jog Vokietija didesnę dalį iš 5 milijardų dolierių jau atmokėjo talkininkams auksu, kaip to reikalauja taikos sutarties sąlygos.

Erzberger pridurė, jog talkininkų moralė priedermė pagelbėti Vokietijai žaliąja medžiaga ir maistu.

Nacionalis susirinkimas ratifikavo talkininkų padarytą protokolą, sulig kurio panaikinus 61 skyrių, Vokietijos konstitucijoje. Sulig to skyriaus vokiečių parlamentan atstovai galėjo ineiti ir iš Austrijos.

LABAI PAVYKO VYČIAMS LOŠIMAS.

Lietuvos Vyčių Chicago apskričio choro vakar, gr. 21, pastatyta scenoje opera "Kornelio Varpai," labai pavyko. Puikiai išėjo muzika, dainos. Publikos buvo daugybė.

Vakaras įvyko Aryan Grotto Temple 8 gat. ir Wabash ave.

GRUODZIO 22, 1919 M.

Chicago.—Šandie apsiniau kę; rytoj gražus oras; m atmaina temperatūroje

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
At NEWS-STANDS 2c A COPY
Advertising rates on application

Lietuvių Katalikų Dienraštis

"DRAUGAS"

Eina kasdien išskyrus nedidelius.

PRENUMERACIJOS KAINA:

CHICAGO IR UŽSIENYJE:

Metams \$6.00
Pusmetiui \$3.00

SUV. VALST.

Metams \$5.00
Pusmetiui \$2.50

Prenumerata mokama tikais. Lai-
kas skaitosi nuo užrašymo dienos ne
nuo Naujų Metų. Norint permainyti
adresą visada reikia prisiųsti ir senas
adresas. Pinigai geriausia siųsti išper-
kant krasoje ar ekspres "Money Or-
der" arba įdėdami pinigų į regis-
truotą laišką.

"Draugas" Publishing Co.
1800 W. 46th St. Chicago, Ill.
Telefonas McKinley 6114

Katalikų Vienybės Seimas.

Pirma Katalikų Vienybės Seimo diena veikiau buvo pa-
švęsta formalistikams ir
šiaip teisių reikalaujantiems
daiktams. Visa dvasia ir turi-
nys pasirodė antroje dienoje.
18 gruodžio. Retai pasitaiko
matyti seimą taip trumpu lai-
ku atliekant tiek daug taip
svarbių ir taip apmintų da-
lyką, kaip tai įvyko Katalikų
Vienybės Seime pereinai sa-
vai.

Tiesą sakant, per tris metus
nei kartą neteko matyti taip
pasekmingo surinkimo, kaip
minėtasis.

Jis iš Suvienuotų Valstijų
vyriausybės demokratiškumo,
žmogiskumo ir teisybės vardu
pareikalavo, kad būtų pripa-
žinta Lietuvos nepriklaimybė.
Jis išnešė protestą prieš len-
kus, kurie briaunasi į Lietuvą
ir lauko pamatinis kulturin-
gumo dėsnis. Jis kreipėsi
prie Lietuvos vyriausybės
pažymėdamas tuos, kurie katali-
kų lietuvių visuomenę šmei-
žia pramanydami melą, būk
Jį stoja už lenkus.

Tas Seimas taip-gi užgėrė
Lietuvos Sargų organizaciją ir
pastiprino komitetą susidarū-
sį su tikslu parduoti Lietu-
vos paskolos ženklus.

Tarp naujų Seimo dalykų
yra įtaisyamas projektų komi-
sija, kuri išanksto ir rimtai ap-
k svarstys tą, ką įnešama į visi-
tinius surinkimus. Šita komi-
sija apsaugos mūsų didžiųjų or-
ganizacijų nuo neapmintų
žingsnių, nuo seilėje gimusių
projektų, kurie išsiskleidžia
sąlyg gražūs, o kelioms dienoms
appračius pasirodo arba kenks-
maisingi, arba tušti.

Katalikų Vienybės valdy-
bą pateko gražiai sutaręs
žmonių būrys. Jei reikės to
organizacijos pirmininkui vi-
cepirmininkui, ar valdybos
nariams sueti ir santikius su
žymiaisiais šalies asmenimis
nelietuviais, tai tie nelietuviai
turės ir gerą nuomonę ir ge-
rą įspūdį.

Į valdybą įėjo du kunigai:
dvasios vadovas bei vice-pir-
mininkas, trys moteriškos, in-
teligenti, pramoninkų ir dar-
bininkų. Šita Katalikų Vieni-
bės valdyba skiriasi nuo dau-
liausiųjų tuomi, kad ji įga-

pateko asmenys protingi, dar-
būs, augstų jausmų. Jie jau
yra pasižymėję savo veikimu.
Didžiausia lietuviškų organi-
zacijų liga beveik visur tebė-
ra ta, kad žmonės pirma išren-
ka valdybą, o paskui jau žiuri
ar ji mokės ir norės veikti.
Čionai įvyko kaip tik priešin-
gai: pirma pažūrėta kokis
kandidatas gali, nori ir moka
dirbti, o paskui jau ji išrinko
į valdybą.

Katalikų Vienybė su visomis
prie jos prisidėjusiomis organi-
zacijomis žada prisidėti prie
Amerikos Lietuvių R. K. Fe-
deracijos. Jei tai įvyks, tai
bus nauja sveika jėga vie-
šame mūsų gyvenime.

Lenkų Ministerijos Permaina.

Daug kartų laikraščiai buvo
pranešę, būk Paderewski's
atsistatydijęs, bet tie prane-
šimai vis pasirodė klaidin-
dingi. Tačiau pranešimai ne-
budavo visai tušti. Lenkijoje
darėsi daug priešingų Pade-
rewski'o pažiūrų ir jo no-
ramų. Galų gale muzikas atsi-
sakė būti ministrų pirmininku.

Lenkai korespondentai tvir-
tina, kad to atsisakymo prie-
žastis yra naminiuose Lenki-
jos reikaluose. Bet ne visada
taip buvo ištikimų, kaip ko-
respondentai sako. Jeigu Pa-
derewski's būtų atsistatydinęs
delto, kad ukininkai su soci-
jalistais įgijo daug įties len-
kų seime, tai Paderewski'o vie-
tą būtų turėjęs užimti žmogus
palankesnis ukininkams ir
socialistams labiau už Pade-
rewski'į. Tuomet tarp jų vi-
sai priešingai.

Paderewski'o vietą užėmė p.
Leopold Skulski's, buvęs ki-
tuomet Lodžio miesto presi-
dentu. Į Lodžio prezidentus p.
Skulski's buvo patekęs tada,
kada rusai jau buvo pasitrau-
kę iš Lenkijos, bet Vokietija
dar nebuvo sugrįžusi. Rinki-
muose įvykusiame po armisti-
cijos Skulski's prezidento vie-
tą prarado. Jo įpėdinis tapo
socialistas.

Lodžio mieste, žinoma, yra
lenkų, bet jame vokiečių yra
labai daug. Žmogus aiškiai
priešingas vokiečiams amžių
dieną nebūtų galėjęs tapti
Lodžio miesto prezidentu ta-
da, kada p. L. Skulski's juo-
ni tapo.

Panas L. J. Paderewski's
lenkų seime nebuvo prisirašęs
nei prie vienos partijos, bet
protu ir širdimi jis visuomet
priklaušė prie N. D., t. y. tauti-
ninkų demokratų. Ta parti-
ja susideda iš dviejų šakų:
katalikiškosios ir laisvamaniš-
kosios. Paderewski's priklaušė
prie katalikiškosios.

Paderewski'o įpėdinis p.
L. Skulski's priklauso prie to-
s pačios tautininkų demokra-
tų partijos (narodowa demokra-
cija). Karės laiku ta partija
sumanė nusikratyti klaidomis
ir žiaurumais įgytą užmetimų;
delto ji truputį permainingai iš-
vaizdą ir varlę, pasivadindama
liaudies (ludova) parti-
ja. Į jos programą tapo įtrauk-
ta paragrafų, galinčių patikti
socialistams. Norėta toje pa-
čioje tautininkų demokratų par-
tijoje sudaryti trečią šaką su
socialistiška spalva. Tas žy-
miai pasirodė. Pilsudski's kar-
tais išrodė socialistų išstolo
žiurintams, bet išties jis bu-
vo ir yra tautinis-demokratas,
arba N. D.

Pilsudski'o patarėjas R.
Dmowski's neužima oficialės
vietos, bet išties vedė visą
Lenkijos politiką už Pilsudski'į.
už Paderewski'į ir ves už p.

Lietuviai Studentai Sveicarijoje

(Pabaiga iš praeito num.).

Friburge taip-gi mokinasi
lietuvis vienuolis Jonas Navic-
kas. Jis priguli prie Kongrega-
cijos La Salette. Į ją jis įstojo
dar budamas Amerikoje. Fri-
burge jis gyvena tos Kongre-
gacijos namuose Villa Mont
Planeau. Jis čionai rado labai
stiprų įsitikinimą, kad labai di-
delė dalis Amerikos lietuvių
katalikų visuomenės norint
unijos su lenkais. Prieš tą įsi-
tinimą br. J. Navickas smar-
kiai protestavo ir klausė, iš kur
ta klaida atsirado. Europiečiai
lietuvių tvirtino, kad kunigas
Jonas Žilinskas taip liudijęs
kanaaninkui Jurgui Narjaus-
kui. Navickas kreipėsi prie
Narjausko ir tas patvirtino, jog
kun. Jonas Žilinskas tikrai taip
sakęs. Navickas atsivėžė gerą
liudijimą iš Amerikos. Jis bu-
vęs tenai žymus lietuvių katali-
kų moksleivių ir pilnų blaivi-
ninkų organizacijose, jis talpi-
nes verstus ir originalius
straipsnius lietuvių katalikų
laikraščiuose ir pats redagavęs
"Tautos Rytą," budamas
katalikiškojo universiteto stu-
dentu Washingtone, D. C.
Tai-gi jis ji galite pažinti ge-
riau negu aš.

Apskritai apie vyrus studen-
tus aš mažai ką galiu pasakyti
iš savo matymo. Girdėjau, kad
apie pabėgę spalio, šių metų,
vyrų studentų lietuvių buvo de-
vyni. Tarp jų yra jums žino-
mas K. Pakštis. Jis mokinasi
sociologijos.

Girdėjau, kad Berne į uni-
versitetą vaikščioja p. Cizikan-
skas ir p-lė Leonaitė, kuriuodu
drauge atvažiuo. Juodu drau-
ge dirba Lietuvos atstovybėje,
kurios pirmininku yra d-ras
Šaulys, padėjėju kun. Daumant-
as-Dzimidavičius ir raštinin-
ku Pranas Jucaitis iš Sintautų.
P-lė Leonaitė yra buvusio mi-
nistro dukrė.

Be abejo Tautos Fondui ru-
pi padėti Lietuvos studentams
ir studentėms išeiti mokslą Fri-
burge ir matyti juose ateityj ge-
rai priremtų darbininkų, bet
nežiurima ar tikru keliu eina-
ma. Tautos Fondas vengia pa-

Skulski.Tai-gi ministrų pirm.
permaina Lenkijoje nereiš-
kia permainos naminėje eko-
nominėje lenkų politikoje. Ji
nereiškia nei bažnytinės poli-
tikos permainos. Lenkija su-
pranta, kad pirma turi apsi-
dirbti su užrubežiniais savo
klausimais, ir tik po to gali
griežti vidujinių permainų.
Paderewski'o atsistatydinim-
as reiškia permainą užrube-
žinėje Lenkijos politikoje.

Ministrų pirmininko permai-
na įvyko po to, kaip Pade-
rewski's sugrįžo iš Londono.
Matomai, kad Anglija nepa-
tenkino Lenkijos norų. Pade-
rewski'ui nepasisekė savo šalies
tikslus įvykinti su tautininkų
pagelba. Matomai tiems tiks-
lams nepadėjo taip-gi nei Pa-
derewski'o pažintys su įtek-
mingais amerikiečiais. Todel
lenkų ministrų pirmininkas
atsisakė, o jo vietą užėmė
žmogus, prieš kurį vokiečiai
nieko neturi.

Lenkai negalėjo pradėti
krypti prie vokiečių, kol aug-
čiausiu Lenkijos valdininku
buvo Paderewski's. Ir pažiū-
romi ir jausmai jis smarkiai
buvo priešingas vokiečiams.
To negalima sakyti apie p.
inžinierių L. Skulski'į. Jo santi-
kiaus su Lodžio vokiečiais ir su
tolymesne Vokietija budavo
geri ir prielankūs.
Didelė priežastis lenkam
vesti politiką priešingą vokie-

rodyt Friburgo studentams ne-
užsitikėjimo ir rodo gerbimą,
bet, kiek žinau, Friburgo stu-
dentės tik laukia, kad iš anksto
ateitų kokis nors jų padėjimo
išsišimas. Amerikos atstovams
bunant Sveicarijoje, nieks ne-
drįso aiškiai pasakyti dalykų,
nes tas būtų galėjęs pakenkti
Lituanijos Fondui. Ir be to de-
legatai buvo pranešę, kad Fri-
burgo studentai gaus iš Ameri-
kos pašalpą tik iki karo galo.
Karas pasibaigė, buvo tad lau-
kta tik galutinio Tautos Fondo
pranešimo, kad toliaus studen-
tų nešelp. Delegatai, tiesa,
klausė nesyk: "Kuomet manote
baigti universitetą?" ar:
"Kuomet manote važiuoti Lie-
tuvon?" Bet aiškių atsakymų
nieks jiems negalėjo duoti.

Tuo po Velykų, š. m., atva-
žiavo iš Lietuvos Ed. Turauskas.
Jis baigė Voronežo gimnazi-
ją prieš porą metų. Gabus ir
inteligentiškas vaikinąs. Ka-
dangi jam priešioje beveik me-
tus but Petrapilyje prie bolše-
vikų režimo, daug dirbti viso-
kiose tremtinių organizacijose,
dalyvaut tremtinių Lietuvon
gabime ir sugrįžus Lietuvon
syk su kitais draugais "kovot"
su socialistais ir tt., tai jis at-
važiuo Friburgan pavargęs ir
sumervuotas augščiausiam laip-
snyj. Nežiurint į tą, kunigai ji
nuvedė į universitetą ir jis ta-
po įmatrikuluotas ir vėl delto,
kad skaitytis studentu ir gauti
pašalpą iš "Lituanijos," vėl tu-
ri be naudos lankyt universite-
tą ir mokintis namie kalbų.

Be to, aš visai nenustebė-
siu sužinojus, po kiek laiko, kad
jis serga. Duok Dievė, kad to
neatsitiktų, bet toks "be par-
dono" žmonių universitete
greitas užrašymas negal duot
gerų rezultatų. Turbut tas-pats
atsitiks ir su atvažiuojančiais
studentais, reiškia jiems atva-
žiavus jie tuo bus užrašyti
universitetan.

Ar negeriau būtų, kad naujai
atvažiuojantieji svetiečiai stu-
dentai (kunigai lengviau atva-
žiavus orientuojasi, nes jie
klauso daugiausiai lotynų kal-
boj skaitomas prelekcijas) ne-

čiams buvo ta, kad vokiečiai
lenkam nepavedė Lietuvos
kol dar Vokietija išrodė ga-
linga. Lenkai, turbut, įgijo
vilties, kad jie susitaikydami
su vokiečiais pelnys Lietuvą,
kurios negavo iš angly.

Vokiečiai, gal ir pavestų len-
kam Lietuvą, jei lenkai atsi-
sakytų Danzigo ir juostos iš-
ilgai Vislos. Bet lenkamams sun-
ka bus atsisakyti to gardaus
karnelio ypač delto, kad rei-
kės, lauzinti Paryžiaus Taikos
Sutartį, kuomet ta sutartis yra
vienatinis Lenkijos stiprybės
pamatas.

Lietuvos politika turėtų ne-
sinauti. Ypač mūsų atstovybė
Berlyne turėtų sužinoti ką
lenkai siūlo vokiečiams už
Lietuvą. Mūsų atstovybė Ber-
lyne turėtų dar patirti, ar len-
kų diplomatai neturi vilties
pasinaudoti Amerikos parama.

Šiomis dienomis į Ameriką
atvažiuoja p.p. Vileišis ir Za-
deikis. Jūdvių uždavins
yra padaryti, kad lenkų po-
litika atlaikėtų Amerikos pa-
ramos. Mūsų lietuviška visu-
menė Amerikoje turėtų pala-
govinti p. Vileišiui šią jo tikslą
pasiekti. Pirmiausiai mes tu-
rime saugotis, kad neprotin-
gais darbais arba šauksmais
neapsunkintume mūsų politikai
jos uždavinius. Paskui reikia
parodyti Amerikai, kad mes
esamė susitvarkiusi ir susi-
klusanti tauta.

patys tuoj į universitetą, bet
patys kokius metus pavest
prisirėngimui ir kalbų mokslui,
kad paskui, pradėjus lankyt
universitetą, galėtų geriau
dirbt, nes vieną syk kalbų neiš-
mokus—reikės jiems pašvest
visą atliekantį nuo kursų klau-
simo laiką ir negalima naudo-
tis nei profesorų lekcijomis,
nei knygomis bibliotekoje ir tt.

Galų gale mokslas turi labai
užsitęsti, kas dar brangiau kai-
nuos negu pramato to forsuoto
universitetan užrašymo speku-
liacija; be to, tas viskas duoda
medžiagą svetintaučių kriti-
kai, kuriems ta istorija atrodo
naiviskumu, vertu buvusių Ru-
sijos piliečių.

Gal tai ir nemano darbas tą
viską rašyt ir kelt tą klausimą,
bet aš matau, kad kiti tyli ir
vargsta, o kol tas visiems bus
aišku praeis dar porą metų.
Tas dalykas man visus praei-
tus metus stačiai širdį edė, aš
pati prityčiau viršmintos sis-
temos blėdį, bet nenorėjau nie-
ko rašyt.

Zinoma, geriausia būtų, kad
tą patys Friburgo studentai
perstatytų Tautos Fondui, nes
atvirumas tokiuose dalykuose
geriausias kelias, bet tas sun-
kų įvykinti: jei, pav., studentai
kels klausimą, kad esančios
Friburge studentės geriaus pa-
darytų, išmainiusios universite-
tą į kokią kitą mokyklą—tai tos
be abejo, užsigautų. Studentai
vėl nenorės prisipažinti, kad
jie universiteto nedangą su-
pranta. Jeigu pats Tautos Fon-
das reikalauja iš studentų-čių
tam tikrų kvalifikacijų ir vieną
syk nutarus kuriuos šelpit pri-
žiūrėti (tą galima daryt visai
nežgauriančių būdu) ar jie
praktiškai imas už darbo, tuo
butų išvengta laiko, sveikatos
ir pinigų mažai produktivus
suvartojimas ir net per tą būtų
išvengta nesusipratinų stu-
dentų tarpe, nes jie nereiklau-
tų paty. Žritikuot vieni kitų.

Kun. Jeronimo Valaiečio se-
suo Ona yra mirusi praėjus pa-
vasari (reiškia 1919 m.). Prieš
kelis metus ji buvo Friburge
porą metų, pažinau ją. Petra-
pilyje ji lankė Lochwicko
Skalon kursus. Jos tėvai gyve-
na Vilkaviškyje, pas juos ji ir
mirė sugrįžus iš Petrapilio
(sugrįžo ji vasarą, 1918 m.).
Labai buvo dora mergaitė, ge-
rą ją pažinojau; 1917 m. tan-
kiai susitikdavome. Ji dirbdav-
o t. v. "Liaudies Sąjunga" ir
kitose kat. organizacijose
susidariusiose I rusų revoliuci-
jai įvykus.

Mirė ir Vytautas Endziulai-
tis sugrįžęs Lietuvon, Kaune,
pavasaryj, 1919 m. Tai vis per-
sidirbimo aukos. Kad tausta
žinotumei, kokį sunkų ir reika-
laujantį daug nervų darbą pri-
siėjo dirbti po revoliucijos tai
mažai sauja katalikiškos jau-
nuomenės Voronež ir Petrapil-
lyje! Socialistai vedė smarkią
ir pasekmingą agitaciją darbi-
ninkų tarpe, reikėjo but opozi-
cijoje. Susirinkimai, mitingai.

Nors tam praėjus, matyt,
kad ne viskas buvo butinai rei-
kalinga, daug buvo daroma
per greit ir per karštai: nebuvo
laiko mąstyti, viskas degė.
M. Grandefille.

AM. L. R.-K. FEDERACIJOS VALDYBOS ADRESAL

Kun. J. J. Jakaitis, presi-
dentas, 41 Providence St.,
Worcester, Mass.
Kun. Pr. Bučys, vice-presi-
dentas, 2634 W. 67th St.,
Chicago, Ill.
J. Mockus, iždininkas, 1301
So. 50th St., Cicero, Ill.
Kun. F. Kemešis, sekre-
tarius, 381 Westminster ave.,
Detroit, Mich.

NEPAMIRSKITE PAPUOSTI KUČIŲ STALĄ

LIETUVOS VELIAVA-

Kas da neturi, gali gauti "Drauge"

Turime tik šilkinį po \$1.00

Lietuvos Nepriklaimybė.

(OFICIJALĖS ŽINIOS.)

(Pranešimas iš Washingtono).

(Tąsa).

Jo Malonybei
Ministerių Pirm., Kaune.
Jūsų Ekscelecencija!
Kybartų ir Virbalio miestų
su apilinkėmis gyventojai
rugpjūčio 24 d., susirinkę ap-
svarstyt dabartinį Lietuvos
padėjimą, priėmė rezoliuciją
-protestą, kurį turi garbė įtekti
Jūsų Ekscelecencijai. Šiuomi
prašo Jūsų Ekscelecencijos pra-
nešti apie išreikštus mūsų re-
zoliucijoje protesto reikalavi-
mus prancūzų, angly, Ameri-
kos, vokiečių ir lenkų valdžių
atstovams, kartu pareikšdami
Laikinajai Lietuvos valdžiai
didžiausią mūsų pasitikėjimą ir
reikalaujanti jokiu būdu ne-
duoti mūsų laisvės ir nepri-
klausomybės: vėl-žusim!
Tegyvuoja Nepriklausoma
Lietuva!

Rezoliucija - Protestas.

Kybartų ir Virbalio su apie-
linkėmis gyventojų, susirin-
kusųjų rugpjūčio 24 d., iš
skaičiaus 3,000 žmonių.

Lietuvių tauta, tiek anžių
kentėjusi, iškilus visame pa-
saulyje obalsui laisvo tau-
toms apsisprendimo, viešai
pasisakė norinti tapti nepri-
klausoma Demokratinė Vals-
tybė, kurioj visi piliečiai, be
skirtumo tautos, tikybos ir
luomo gyventų kaip lygūs su
lygiais, laisvi su laisvais.

Naujam gyvenimui besiku-
riant, Lietuvių tautą iškarto
turėjo iutis kardo ir lieti krau-
ją, kad neleisti eiti į Lietuvos
žemės plotus visokios rūšies
gruoboniams, neturėdama ne
akimirksnio net mislies pa-
grobti svetimas žemes, tik
vien gindama savąją, kad ga-
lop ramiai stverties kurimo
savosios valstybės darbo ir
statyti naują Nepriklausomos
Lietuvos Valstybės rūmą, ku-
riame visiems būtų patogų ir
gera gyventi.

Nekliudydama kitų - Lietu-
va tikėjosi, ir turėjo teisių
tikėti, ypatingai tiems, kurie
išskėlė obalsį laisvo tautoms
apsisprendimo, kad Jinai ras
juose didžiausios paramos
mirties kovoj su savo prieš-
tinkais. Bet štai... Lietuva tik-
ką pradėjo gyventi, kaip iš
josios atėmė lenkai Vilnių,
mūsų širdį, tą šimtametinę
lietuvių svajonę, Lietuvos
Valstybės minties lopšį, pri-
sidengdami padedant mums
ginties nuo bolševikų, ir iš visų
pusių apsupę mus jie pradėjo
skverbties vis gilyn ir gilyn.
Siandien jau Suvalkai, Seinai
ir Punksas-lenkų ir tas viskas
lenkais yra atimama ne ko-
voje, bet atiduodama jiems
tais, kurie išskėlė gražiausius
pasaulyje obalsius: išvaduoti
savo vertusias tautas, kurie
siandien gali daugiausia pa-
daryti.

Lietuvių kariuomenė, ka-
niau su bolševikais! Lenkam

atiduodama vis nauji ir nau-
ji didžiausi plbtai mūsų žemės
ir miestai! Vokiečiai su kol-
čakininkais tebeplėšia mūsų
sodžius!

Atėjo paskutinė valanda,
mirties valanda!
Bet prieš tai Lietuvių tauta
sako visam pasauliui, kad
laisvės ir savo nepriklausomy-
bės niekam be kovos neatidu-
dos ir atimti jasias — atims
tik per josios lavoną!

Tatai težino visi mūsų prie-
šininkai!
Išreikšti šį paskutinįjį prieš
mirtingą kovą griežtą nusi-
statymą susirinko Kybartų ir
Virbalio miestų su apilinkė-
mis visi gyventojai be skir-
tumo tautos, tikybos ir luomo
ir akyvaizdoje viso pasaulio
reikalauja sau:

Laisvės!
Nepriklausomybės!
Vilniaus!
O priešams, esantiems mūsų
sodžiuose ir miestuose, vistic-
k ar jie lenkai, ar jie vokiečiai,
ar jie kolčakininkai, sako:
Šalin iš Lietuvos!
Protestą įgalioja pasirašyt
Organizacijiniui Komitetui
(13 parašų)

Protestas.

Mes, kaimų įgulioti atsto-
vai, Girkalnio valsciaus, at-
stovauję penkis tukstančius
gyventojų, turėdami omeny:

1. Kad Santarvė, po įtaka
Prancūzijos didikų, iki šiol
dar nepripažįsta Lietuvos ne-
priklaimybės - mūsų šven-
čiausio tautos siekio, bet mums
mirtinai kovojant su rusų bol-
ševikais, leidžia įsigyventi ka-
ro nuvargintoj mūsų tėvynę
kolčakininkų bandoms ir vis
gilyn ir gilyn slenkantiems
lenkų ponijos legioniams;

2. Kad Santarvė jau keli
menesiai, kaip vilioja mus
veidmainingais pažadais, bet
iki šiol netik nepadeda kurt
laisvos, nepriklausomos vals-
tybės, bet dar įvairiais bu-
dais trukdo kurimo ir krašto
apsaugos darbą;

3. Kad laikas jau atsižadėti
pasitikėjimo grobonių pažu-
dams, o daugiau rentis savo
tautos jėga ir valia—nutarėm:

1. Griežtai protestuoti prieš
atskyrimą nuo Lietuvos kraš-
tų, kurie kaip etnografijos,
taip istorijos ir strategijos
žvilgsniu priklauso Lietuvai;
2. Išreikšti pasipiktinimą
veidmaine Prancūzijos politi-
ka, kurie skelbėsi mažųjų
tautų išvaduotojais ir tuo pa-
čiu metu stengiasi uždėti ant
išsiliosavusių tautų naujus
lenkų ar rusų vergijos grand-
nius;

3. Kreipties į visų šalių
darbo žmones, kuriems sveti-
mi pavergimo ir užgrobito
tikslai, prašant, kad jie eity
mažųjų tautų pagelbon, dary-
dami atitinkamą įtaką į savo
valdžias ir prisidėti prie į-
gyvendinimo laisvės, lygybės
brolybės ir tautų apsisprendi-
mo principų. (D. B.)

Lietuviai Amerikoje.

MILWAUKEE, WIS.

Kadangi iš šio miesto nesimato laikraštį jokių žinių, tai kas gali manyti, kad čia nėra lietuvių, arba kad ir yra, tai nieko neveikia. Kaip patyriaus, tai paprastai milvaukiečiai nemėgsta apie save daug kalbėti, nors kartais ir labai priklūs darbus atlieka. Teisybė, kad vietos lietuviai yra labai mažai organizuoti.

Čionai randasi tik L. R. K. rėmėjų skyrius, choras, kaip draugijėlė, ir dvi pašėpini draugijai.

Pirmiau gyvavo ir Tautos Fondo skyrius, bet kad nariai susidėjo iš katalikų ir vadinamų tautininkų, kurie nepasitiko katalikų fondui, ir norėjo visus pinigus siųsti tiesiog į Lietuvą, o kiti buvo tam priešingi, tai iš tos priežasties Tautos Fondo sk. suiro, gi visi nariai-katalikai susisipietė į L. R. K. skyrių, kuris dabar veikia.

Kaslink moterų ir jaunomėnės, tai visiškai čionai nieko nebuvo jų varde.

Apie keturi mėnesiai atgal lietuviai susilaukė naujo klebono, kun. A. D. Daugio, ir dabar pradėjo jūdintis. Ir taip: porą mėnesių atgal klebonas suorganizavo R. K. Dailės Ratelį, kurio tikslas bus lavintis dailės srityje. Valdyba išrinkta iš sekančių ypatų: pirm.—O. A. Nevulitė, pag.—P. Svirskis, rašt.—J. Barešis, izd.—P. Markunas.

Buvo manyta suorganizuoti ir L. D. S. kuopą, bet daugumas katalikų dar įpratę skaityti laisvamanišką spaudą, tai tuo tarpu dar nieko nenuveikta. Turime viltį, kad greitai laiku katalikai susipras ir sumanymas išsipildys.

Pereitame L. R. K. susirinkime Sv. Kazimiero drjos atstovas atnešė auką—\$50.00 Lietuvos vargšams. Iš L. R. K. surengtos pamogėlės komisija pridavė \$33.55. Tat su kitomis aukomis ir mokesčiais pasijusta Lietuvos vargšams per L. R. K. rėm. Centrą \$176.45.

Tame susirinkime V. Genčauskas paauskavo sidabrinį laikrodėlį vertės \$6.00, kurį manoma išleisti per serijas. Už atspaudinimą tikietų lėšoms padengti J. Jasulevičius, J. Barešis aukavo po \$1.00 ir P. Zilius 50c.

Svarstyta ir apie drabužių rinkimą. Visi tam pritarė. Nors milvaukiečiai toli užpakalyje pasiliko kitų kolonijų rinkime drabužių, bet geriau vėliau negu niekad.

Kitas projektas buvo, kad dar daugiau pinigų surinkus Lietuvos pavargėliams, padaryti sutartį su judamųjų paveikslų (teatru) savininkais, kad už išparduotus tikietus L. R. K. rėmėjai gautų pusę pinigų. Laimėta! Pasidarbavus Judisienei ir O. A. Nevulitei, sutartis padaryta su dviem teatrais. Pusę pelno už išparduotus tikietus eis L. R. K. Tikietų atspaudinta gana daug ir dabar L. R. K. rėmėjai deda visas pastangas juos išparduoti.

R. K. Dailės ratelis Sv. Gabrielio parapijos bazarą užbaigė su labai įvairių programų, kuris susidėjo iš dainų, prakalbų, drilių, veikalelių, artistinių žokių, eilių ir dialogų. V. Radzivilutė ir Valentukė tikrai galima buvo pavadinti programų žvaigždėmis, kurios gražiai pašoko. Pasijūmėjo driliuje mažos mergaitės po vadovystę B. Genčauskaitės, kuriai ir

garbė priklauso. Kalbėtojai buvo vietos klebonas ir p. Mikšys. Pastarasis nors pirmą kartą kalbėjo, bet gana gerai.

Klebono prakalbos visuomenė patikdavo ir patinka, nepatinka tik mūsų socialistams.

Vilija.

MELROSE PARK, ILL.

Mūsų kolonijos tikri lietuviai darbuojasi ir daug jau yra gero padarę tėvynei. Nors čia nėra stambių veikėjų, kaip kitose kolonijose, tačiau Melrose Parkas nepasilekia užpakalyje kitų kolonijų. Kaikada dar net užima pirmesnę vietą.

Štai T. F. Centras Melrose Parkui buvo paskyręs surinkti į Kalėdinį Fondą \$150.00, bet surinkome beveik dvigubai, t. y. \$235.00 ir aukos jau pasijustos Centrai. Girdėjau, kad dar ne viskas. Drabužių Melrose Parkas L. R. Kryžiai surinko už keletą šimtų dolierių, kurie gal jau Lietuvoje.

Dabar Tautos Fondas atsišaukia į Amerikos lietuvius, kad surinktų 100,000.00 dol. Mūsų kolonijai paskirta surinkti 300 dol. Taigi reikia darbuotis, reikia gelbėti Lietuvą.

Tat melroseparkiečiai, darbu! Pasidarbukime ir surinkime tuojau mūsų kolonijai paskirtą sumą. Tėvyne mylintieji melroseparkiečiai nepalikis kūrčiais. Šauniai pasidarbavo pirmiau, pasidarbavo ir dabar.

Taipgi girdė, kad vietos lietuviai rengiasi prie pirkimo Liet. valdžios bonų. Sako, kad vienas Melrose Parkas Liet. valdžios išleistų bonų turi išpirkti už keletą tukstančių dolierių. Tai bus, girdi, atlikta didžiausias darbas tėvynei labai.

Lietuvos Sargas.

PITTSBURGH, PA.

Streiko bėgis.

Jau dvylikta savaitė eina kaip čia tęsiasi milžiniška kovą darbininkų su kapitalu plieno išdirbystėje.

Papirkti kapitalistų laikraščiai tankiai parašo, buk jau visi darbininkai yra sugrįžę darban. Tokiems melams kitų kolonijų streikuojantiems darbininkams patartina netikėti. Pas mus streikas yra gerame upe. Darbininkai pasiryžę kovoti iki galui, kol nebus pergaltas plieno trastas.

Tarpe kitų įvairių tautų, streikuojančių, lietuvių randasi apie 3,000, kurie tvirtai laikosi, išskiriant apie porą stambių tautininkų lyderių, kurie streiklaužia. Vienas jų yra gana stambus veikėjas, kuris visą laiką mūšėsi tarpe streikierių, nuduodamas ištikimam darbininkams, o pačioms sėlimui streikierių komiteto, nuėjo streiklaužiant. Lietuviai labai pasipiktinę tokio jo darbu.

Suvargusiems streikuojantiems darbininkams su šeimomis maistu duodama pašalpa iš unijos. Rendas atmokėti pasirūpina Lietuvių komiteto streikierių šelpi fondas, kuriame randasi įvairių draugijų ir pavienių suaukautų pinigų apie \$1,042.65.

Sušelpimui streikierių išmoka iki gruodžio 9 d. \$591.50. Fonde palieka dar \$451.15.

Geistina, kad visos lietuvių draugijos ir iš įvairių apeliučių aukautų šelpimui streikuojančių darbininkų.

Aukos galima siųsti fondo sekretoriaus vardu: J. Rasinskas, 2123 Watson St., Pittsburgh, Pa., kuris įtraukęs į knygas, priduos išdirbimui. Aukų atskaita bus paskelbta laikraščiuose.

Gruodžio 9 d. šelpimui streikierių fondo komitetas laikė susirinkimą, kuriame išrinko komisiją pranešinėti į laišraščius apie tikrąjį dalykų stovį.

Komisija streiko reikalų:

P. Paulionis,
A. Žvirblis,
W. Maciauskas.

DONORA, PA.

Pranešimas Liet. Ukėsy
Klubo nariams.

Šiuoni pranešam, jog L. U. K. laikytume susirinkime gruodžio 14 d. vienbalsiai liko nutarta, kad nariai, kurie yra išvažiavę į kitus miestus, būtinai atsiųskų laiškų ir priduotų savo gyvenamos vietos adresą, kompanijos ar dirbtuvės vardą ir kokią darbą dirba. Šio pranešimo neįsipildę, liksite suspenduoti bei išbraukti.

Kaikurie nariai atsiųskę ir pasiaiškino, bet dar yra daug tokių, apie kuriuos L. U. K. nieko nežino.

Todel malonėkite koregičiaus atsiųskų laiškų, priduodami savo gyvenamos vietos adresą.

L. U. K. Valdyba.

MINERALŲ GAMINIMO
STOVIS SUVIENYTOSE
VALSTIJOSE 1918 M.

Vidaus Departamentas paskelbė preliminarį raportą, kiek mineralų pagaminta 1918 m. Pilname raporte, kuris greitai bus išleistas, bus parodyta pilni skaitmenys, kuriuos Suvienyty Valstijų Geologijos skyrius tais metais surinko.

Tai metais pagamintų mineralų vertė siekė \$5,526,000,000, t. y. už pusę milijono vertės daugiau, negu 1917 m., bet pačių mineralų pagaminta mažiau. Kuro buvo pagaminta daugiau, negu 1917 m. nors kietųjų anglių ir mažiau buvo išvežta. Anglių išparduota 5 nuosimniais daugiau, bet jų vertė, dėl pakilusios kainos, siekia viršum 17 nuosimnių daugiau. Indomui tai, kad nežiurint, jog petrolėjaus išleista buvo tik 4 nuosimniais daugiau, jo vertė padidėjo viršum 32 nuosimnių.

Naugų (metallų) pagaminta 1918 m. 3 nuosimniais daugiau, negu 1917 m. Skaitmenys parodo, kad geležies, rudos ir plieno buvo pagaminta mažiau, bet jų vertė buvo augštesnė. Spyžio pagaminta truputį daugiau, bet išvežta jo mažiau. Varis ir zinkas netik kad patys per save, bet ir kaip medžiaga žalvarini, beabejonė, užima pirmą vietą po geležies šios dienos svieto industrijoje ir 1918 m. jie užėmė augšty vietą tarpe karė reikalingų naugų. Vario buvo pagaminta truputį daugiau, bet zinko mažiau ir abiejų vertė buvo žemesnė, zinko net 25 nuosimniais. Karė reikalingų naugų, manganeso ir chromito, kuriuos vartoja sukielinimui plieno, pagaminta daugiau, negu kuomet nors pirmiau. Chromito 88 nuosimniais daugiau jo daugumu ir 275 nuosimniais brangumu daugiau, negu 1917 m., o manganeso rudos daugiau pagaminta 136 nuosimniais jo daugumos ir 100 nuosimnių vertės. Aukso ir sidabro iškasta mažiau, negu budavo iškasiama per daug pirmesnių metų. Nors sidabro vertė ir pakilo

nuo 81 cento už unciją 1917 m. iki 97 centų 1918 m., to pakilimo neuzteko padengti kasimolės.

Triobų statymui medžiagos, molio produktų namus statyti, akmens, cemento ir gipso gaminimas labai buvo nupuoless.

1918 m. potašo pagaminta 54,000 tonų, arba 68 nuosimniais viršum to, kas buvo pagaminta 1917 m.

VISŲ DIENRAŠČIO "DRAUGO" SKAITYTOJŲ DOMAI SVARBUS PRANEŠIMAS.

Tėmykite aštuoniolikiečiai, kad 1920 metams Kalendorius su Lietuvos prezidento paveikslu ir su Šventimiais, jau gatavas. Taipgi kas užsirašė dienraštį "Drauga" ant 1920 metų per mane tas gaus ta puikiai kalendorių, taippat galima įsigyti visokių knygų ir maldaknygių kaip tai "Ramybės Jums" "Pulkim ant kelio" "Aniolas Sargas" "Dangaus Žvaigždutė" ir tt.

A. Stulginskas,

1817 South Union Avenue.

PRANEŠIMAS.

Šiuoni pranešu Gerbiamausi North Side. Kad as parkelin savo gyvenima veta po No. 1641 N. Paulina St. Taipgi dabar visokiais reikalais malonėkite kreiptis naujon vieton be to galite užsisakyti "Drauga" ant metų ir nedėlių ir galite nusipirkti "Drauga" kalendorių, ir maldaknygių ir kokių bažnyčioms daiktų. Visi ir visos malonėkite atsilankyti į mūsų drabužių ir saldinių krautuvė.

Su pagarba

A. Nauseda,

1641 N. Paulina Str.

GRAND RAPIDS, MICH.
LIETUVIAMS!

Jusų kolonijoje nuo Balandžio 20 dienos 1919 m. "Drauga" atstovauja p. J. MARGELIS, 544 Myrtle str.

Pas ji galite "Drauga" užsirašinėti, nusipirkti, paduoti į jį pajieskojimus ir pagarsinimus. Galite gauti ir knygų.

Šiuoni atšaukiame įgaliojimus kokiame nors kitam Grand Rapids, Mich. "Draugo" agentui.

Kas pas jį iš Grand Rapids lietavių užsirašo "Drauga", tam jis duoda dovanų "Draugo" kalendorių.

LIETUVOS PASTO ŽENKLELIAI JAU CHICAGOJ.

Juos galima gauti Lietuvių Darbininkų Krautuvėj 901 W. 23rd Street. Įvairumas kainų nuo 10 skatikų iki 5 auksinių. Norintieji gauti juos lai pasistengia nusipirkti tuojau nes nedaug jų prisunte.

B. J. Jakaitis.

ŠVENTO JUOZAPŲ DR. JOS VALDYBOS ANTRAŠAI: Sheboygan, Wis.

Pirm. A. Grebas, 1117 Kentucky, Ave.

Vice-pirm. J. Stauskas, 1414 New York Ave.

Rašt. A. Brusaka, 835 High Ave.

2 Rašt. B. Sapiega, 1715 Superior Ave.

Izdininkas T. Grigaliunas, 1437 So. 11-th St.

Org. Rašt. Ig. Ermala, 1717 Erie Ave.

Marsalka M. Dagmora. Dažurėtojai izdo: J. Rėkiantas, J. Rutkauskas.

Mitingai atšaukiami kiekvieną mėnesį po pirmąją dieną.

REIKALAUJA.

REIKALINGOS moteris ir merginos dirbti lengvas darbas: prie iškirbtymo sėklų: geras uždarbis.

Leonard Seed Co., Chicago, Ill.

REIKIA VYRŲ.

Dirbti prie lumberio. Ateikite ant 7 val. ryto.

Užmoka kasdieną.

LORD & RUSHNELL.

2424 So. Laflin Str.

REIKALINGOS.

10 mergaičių 17 metų ir daugiau prie lengvųjų darbo ant mašinų, švariniam fabrike. Prityrimas nereikalingas. Turi turėti metų palindėjimą.

Atsiųskite: Felt & Tarrant Mfg. Co., 1735 N. Paulina Str.

REIKALINGI

Vaikai 17 metų amžiaus ir suaugę prie lengvųjų darbo ant mašinų švariniam fabrike. Prityrimas nereikalingas. Turi turėti metų palindėjimą.

Atsiųskite: Felt & Tarrant Mfg. Co., 1735 N. Paulina Str.

Reikalingas pardavėjas prie Lumber ir Mill darbo tokis kuris turi gera pažinti su kontraktoriais. Gera proga geram žmogui. Atsiųskite.

Heitemann Lumber Co.
5852 S. Ashland Ave.
Telefonas Prospect 4000.

Reikalingi vaikai 16 metų ir seniau del lengvųjų fabriko darbo. Atsiųskite.

Rockwell Barnes Co.
823 S. Wabash Ave.
Telefonas Harrison 2796

Reikalingi leibantai del fondros, darbas pastovus.

Link Belt Company
39th ir Stewart Ave.

Reikalingas siuvėjas prie svito koto turi gerai žinoti visus kostumerus darbu, gali uždirbti po \$19 į savaitę ir daugiau. Atsiųskite.

Joseph P. Sabel,
823 Berkley Ave. Youngstown, Ohio.

ANT PARDAVIMO.

Naujas pilynas mažai graulitas už pili modelį \$499 parduotų už \$299 iki priežasties neturėjimo vietos kur padėti.

A. N. Mildažintė,
283 Walnut Str. Newark, N. J.

Ant pardavimo laiznis lietuvių apgyventojų vietel, priežastis pardavimo savininkas išvyksta į kita miestą.

J. CENOSKY,
2414 W. 46 Place Chicago.

ILLINOJAUS FARMOS.

80 akry farmą su būdinkais gyvuliais ir mašinomis, 6 akry sodos 1 mylia nuo miesto, ant gero kadio ir su miškų už nužeminta kaina \$6,800.00

40 akry farma 7 kambarių namas ir kiti geri būdinkai, 1 mylia nuo miesto sodas, žemė išdirbta, farma priklauso našlei užtat parduos pigiai už \$3,000.00.

25 akry farma 20 akry dirbamų žemės 5 akrai miško ir ganiklos, sodas, būdinkai senoviški, arti prie geležinkelio ir miesto. Priklauso senai moterėi ir parduos beveik už dyka. Tikiai \$1,250.00.

11 akry pirmos klasės farma naujos mados būdinkai, elektros šviesa netoli miesto. Šita farma geriausia visoj Illinojaus Valstijoje, parduos už \$2420.00.

60 akry pirmas klasės farma \$15,000.00.

Didelis bargenas atsiųskite per laiska arba ypatiskai.

First Nat. Realty & Constr. Co.
340 W. 33 St., Chicago, Ill.
P. Borneika General Manager.

KALEDU DOVANOS

Deimantai, auksiniai žiedai, spilkos, laikrodėliai, brangulėliai, lenčiugėliai, locketai, yra vėliausios mados gaminiai mūsų krautuvė. Didelis pasirinkimas gramofonų ir Lietuviškų rekordų. Kainos žemiausios ir parduodame ant lengvų išmokėjimų.

Užprašome visus savo kostumerius senus ir naujus. Kiekvienam duosim gražų kalendorių veltui.

LINKEDAMS LINKSMU KALEDU IR LAIMINGU NAJU METU.

JUOZAPAS F. BUDRIKAS,

3343 S. Halsted Street,

Chicago, Illinois.

DR. J. SHINGLMAN

Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4930 W. 13 St.

Kampt. 49 Court
Hos. 1229 W. 49 Avenue
Telefonas Cicero 2655
Ofiso Cicero 49
KALBAME LIETUVISKAI

Dr. I. E. MAKARAS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Roselande: 10000 So. Michigan Ave.
Telefonas Pullman 245 ir Pullman 3105
Chicagoj: 4515 No. Wood Str.
Tik Ketveri vakare nuo 5:30 iki 7:00
Telefonas Yards 723.

Dr. P. P. ZALLYS

Lietuvis Dentistas
10657 So. Michigan Avenue
Roseland, Ill.
VALANDOS: 9 iki 9 vakare.

Dr. G. M. GLASER

Praktikuojas 28 metal
Ofisas 2148 So. Morgan St.
Kertė 32 ro St., Chicago, Ill.

SPECIALISTAS
Motersky, Vyriskų, taipgi chro
miskų ligų.
OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto
iki 10, nuo 12 iki 2 po pietų, nuo 6
iki 8 vakarais vakare.
Nedėliomis nuo 9 iki 2 po pietų.
Telefonas Yards 687

Dr. A. BURKE

(Lietuvis)
418 W. Market Str.
Pottsville, Penna.
Su visomis ligomis priima nuo
Nuo 8 iki 10 val. ryto
Nuo 1 iki 3 val. po pietų
Nuo 6 iki 8 val. vakare.

Dr. M. Stupnicki

3109 So. Morgan Street
CHICAGO, ILLINOIS

Telefonas Yards 5032
Valandos: — 8 iki 11 1/2 ryto;
8 po pietų iki 8 vak. Nedėliomis
nuo 9 iki 8 val. vakare.

Dr. W. A. MAJOR

GYDYTOJAS IR
CHIRURGAS
Ofisas 11719 Michigan Ave.
Adyenos 8:30 iki 9 1/2 ryto — 1 iki
2 po pietų — 6:30 iki 8:30 vakare.
Nedėliomis nuo 10 iki 11 1/2 ryto

Dr. C. Z. Vezelis

LIETUVIS DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Nedėliomis pagal sutarimą
4712 SO. ASHLAND AVENUE
arti 47-tos Gatvės

Dr. S. Naikelis

LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7912
VAL. Nuo 9 iki 12 1/2 ryto, 2 iki 4
po pietų, 7 iki 9 vakare.
Rezidencija 3336 W. 66-th St.
Phone Prospect 5855

PRANEŠIMAS.

Dr. M. T. STRIKOLIS
LIETUVIS
Gydytojas ir Chirurgas
Prieš savo gyvintiną vietą 1
Brighton Park.
2914 W. 43rd Street.
Tel. McKinley 765
Ofisas: 1257 W. 43th St.
(47 ir Wood gat.)
Valandos: 10 ryto iki 2 po pietų, 6
iki 9 vakare. Nedėliomis 9 iki 12 1/2
Tel. Boulevard 160

J. P. WAITCHES

ATTORNEY AT LAW
LIETUVIS ADVOKATAS
4512 S. WOOD STREET
CHICAGO.

JOSEPH C. WOLON

Lietuvis Advokatas
29 SO. LA SALLE STREET
Gyvenimo Tel. Humboldt 97
Vakarsis 2911 W. 32-nd Street
Tel. Rockwell 8932
CHICAGO, ILL.

SERGĖKITE SAVO AKIS.

Suometos gerai prižiūrinti akimis
bus patogesniems del Jusų akių.
Kuomet jų kenti nuo galvos skaus-
dėjimo, kuomet raidės liejasi ir leu-
vi, kuomet skaitai ar siuvi ar ra-
šai, tai tuomet yra ženklas, kad
reikia Jums akių. Mano 15 metų
patyrimas priduos Jums geriausią
patarimą už prieinamą kainą
net taip gerai net iki \$2.00.

JOHN SMETANA

Akių Specialistas
1801 S. Ashland Av. Chicago

Egzaminas suteikiamas dykai.
Kampus 18-tos gatvės.
3-tos lubos vnt. Platco aptikos.
Kambaris 14, 15, 16, 17 ir 18
Tėmykite į mano parąšą.

Valandos: nuo 7 val. ryto iki 9
val. vakare. Pandėliomis, Seredoms
ir Pėtyrymoms.

PIRKITE LIETUVOS VAL-
STYBES BONŲ.

Draugo Ofise, 1800 W. 46 St.

CHICAGOJE.

KATALIKISKOS ŠVENTES.

Pirmadienis, gruod. 22 d.,
Sv. Zenono Kareivio.
Antradienis, gruod. 23 d.,
Sv. Viktorija.

KOVA UŽ PAPIGINIMĄ PRAGYVENIMO.

Šiuo kartu prieš brangenybę
organizuojamos moterys.

Kuomet "fair price" komi-
tetui Chicagoje nepavyko ko-
voti prieš pragyvenimo pa-
brangimą, tą komitetą be
vyry pagaliaus įsileista ir
moterys.

Viena iš jų yra Mrs. Jo-
seph T. Bowen. Neteko patir-
ti, kas jini per veikė. Bet
šandien jini skelbia, jogei pa-
kelianti mirtiną kovą prieš
brangenybę, prieš profiterin-
inkus.

Tam tikslui jini sumanėsi
ne tik Chicagoj, bet visoj val-
stijoj, suorganizuoti moteris.
Norima "motery apsiginimo"
organizacijon patraukti ma-
žiausia 70,000 moterų.

Kovoti prieš profiterininkus
Mrs. Bowen gamina specia-
lius lapelius. Tuos kuopla-
čiausiai padalydinti moterims.
Tuose lapeliuose moterys bus
pakviestos perkant kokius
daiktus pažymėti tų daiktų
kardus, kiek užmokama ir

atstovininko pavarde ir ad-
resu. Lapeliai bus sugrąžina-
mi distrikto komitetų pirmi-
ninkams (nes augščiau pami-
nėta moterų organizacija bus
padalinta į distrikus).

Iš tų lapelių, sakoma, bus
patirta, ar krautvininkas y-
ra profiterininkas, ar jis gali
but patrauktas atsakomybėn.
Jei taip, tai kas jį gali pa-
traukti teisman, ar valstija, ar
federac valdžia.

Pastarąjį atsitikime nus-
prendžia patys prokurorai.

Ar toksai kovos būdas duos
geistinių pasekmių, kas čia ga-
li pasakyti. Jei pasirodys pa-
sekmes, jei maistas ir prekės
atpigs, tai tas įvykis ne dēl
bausmių, bet dėl nenoro turėti
besmagumų.

Nes kaip senai kovojama
prieš brangenybę, taip visuo-
met viskas dažniausia pasibaig-
ia tik vienais galutinimais.
Gyvuoją įstatymai, sulig ku-
rių galėtų but laudžiami vi-
šokios rūšies profiterininkai,
ar sulig tų įstatymų proce-
dūrai taip supainiota, kad
ambiam profiterininkui ga-
ima išsisukti.

Kova prieš brangenybę ir
profiterininkus nekuomet ne-
bus pasekminga be kongreso
pagalbos. Nes kongresas gali
leisti aiškius įstatymus.

Antroji Mrs. Bowen prie-
šonė prieš brangenybę — tai
įvykdyti visus tuos pro-
duktus ir prekes (tik ne krau-
tvininkus), katros yra per-
brangios.

Įvykdytas gal ir būtų gera
dalykas. Bet hoykutuok, svei-
kų, kurio negali
įsileisti. O juk eukrus se-
vertas boykoto. Pirkliniai
atyniaudami plėšia žmones
dami augštas cukrui kai-
as.

Mielai reikia paremti Mrs.
Bowen pastangas kovoje prieš
brangenybę ir profiterininkus.
Ieikia palinkėti, kad ta kova
atų apvainikuota kuogeriau-
jonis pasekmėmis. Butų ge-
as daiktas, kad ir lietuvės
moterys prisidėtų prie tos "mo-
erų apsiginimo" organizaci-
jos. Nes ir lietuvių tarpe yra
tysiai nepakenčiamų profite-

PRIESINASI Miesto DAR- BININKŲ PRIGULĖ JIMUI PRIE FEDE- RACIJOS.

Chicagoje žymi dalis poli-
cijos, gaisrininkų ir sveikamo
departamento tarnautojų pri-
guli prie Chicago Darbo Fe-
deracijos. Jie reikalauja pad-
dinti užmokesčius sulig tos fe-
deracijos nustatytos normos.

Miesto tarybos finansinis
komitetas svarsto miesto biu-
džetą 1920 metams.

Komitetas tvirtina, jog jis
paminėtų departamentų dar-
bininkams nepaskirsias dides-
nio užmokesčio, jei tie yra fe-
deracijos nariai.

Aldermanas Capitain, komi-
teto narys, sako:

"As balsuosiu prieš pas-
kyrimą didesnių išlaidų tiems
departamentams, katrų darbi-
ninkai turės bent kokius ry-
šius su Chicago Darbo Fede-
racija. Tie departamentai ab-
soliučiai reikalingi miesto
sveikumui ir apsaugai. Nesu
priešingas, kad darbininkai
savitarpiai organizuojasi. Bet
kuomet jie mėgina glausties
prie federacijos, nuo jų atei-
tyje galima sulaukti streiko,
atkreipto prieš publiką ir
prieš paties miesto majoro
patvarkymus."

PERDAUG UŽPUOLIMŲ IR PLĖSIMŲ CHICAGOJE.

Iš New Yorko pranešta, jog
Burglary Underwriters asoci-
jacija nusprendus atėityj pa-
kelti kur-kas augščiau mokes-
tų už prekių apdraudimą nuo
plėšikų ir vagių Chicagoje ir
visam Cook paviete. Nes Chi-
cagoje plėšikų ir vagių tiok
privaizd ir jie tiek daug nuo-
stoli padaro, kad apdraudus
kompanijos turi panešti nuo-
stolius.

Policijoj viršininkas Chica-
goje už tą apsiūreikimą kal-
tina pačius žmones. Sako, pa-
tys žmonės atsisako palaikyti
skaitlingesnes policijas ir
duoda progos čia veikti pikta-
darius.

Taiči policijos viršininko
nuomone, tik skaitlingesnė po-
licija miestą apvalytų nuo
piktadarių.

LIET. PASTO ŽENKLAI (arba stampas)

Jau parduodami.

Gavome iš Tautos Fondo še-
šių rūšių po 10 skatikų, po
20, 50, 60, po 3 auksinus ir
5 auksus.

Amerikos pinigais reikia
mokėti 25c. už auksiną (1cen-
tas už 4 skatikus).

Iš gautųjų už tuos ženklelius
pinigų 60 eina Lietuvos Val-
džiai, 30% Lietuvos Misijai
Amerikoje 10% Tautos Fondo
išlaidoms. Nusiųstas stampas
į Lietuvą Paštas sulys reika-
lavimo išmainys ant pinigų.
Bet tas išmainymas turi buti
atliktas ne vėliau kaip 1 d.
liepos 1920 metų.

Rašant laiškus į Lietuvą į-
dėkite sykiu ir pasto ženklų
atsakymui: jusiškams bus pa-
togumas, kad nereiks patiems
pirkti. Ant laiško iš Lietuvos
į Ameriką reikia lipdyti 60
skatikų, o už registruotą 1
auksinas 20 skat.

Su užsakymais kreipkitės į
"Draugo" Administraciją
1800 W. 46 st., Chicago, Ill.
Geriausiu pirkti susidėjus
keliems ant syk. tuomet susi-
dėdija laikas ir išlaidos.

IS CHICAGO LIETUVŲ KOLONIJŲ

IS TOWN OF LAKE.

Metai ar du atgal Town of
Lake lietuvių kolonijai budavo
daug visokių užmetinėjimų, o
ypač buv townoflakiečiai mažai
darbuojas, mažai ankanja tau-
tos reikalams. Bet tai netiesa.
Townoflakiečiai daug dirba,
daug ir ankauja, tik mažai gi-
rinsi. Tai, man rodos, neproša-
li bus supažindinti mūs visuo-
menę su Town of Lake lietuvių
naiveiktis darlais.

Visą pirmą praėjusius me-
tais į Kalėdinį Tautos Fondą
townoflakiečiai suankavo virš
\$9,000.00.

Gerl. kun. Laukaičio prakal-
bose vienu vakaru sudėjo au-
kų virš 900 dol. Nemaža pasi-
darbo L. R. Kryžiaus reika-
lais. Ankų sudėjo apie 1,000
dol., drabužių surinko 9 skry-
minis. Tai-gi tas jau parodo, kad
Town of Lake lietuvių kolonija
su aukomis pralenkė visas ki-
tas Chicago ir apielinkes ko-
lonijas.

Neprošal dar bus paminėti,
kad townoflakiečiai turi vieną
iš gražiausių bažnyčių, klebo-
nią ir didelę mokyklą, kurioje
mokinasi apie 900 mokinių.
Žinoma, tą visą tvarką veda
didelis darbininkas, kuris ne-
milstančiai darbuojasi—tai
vietinis klebonas, kun. Skryp-
ka, su noliu pagalbininku,
kun. Pakalniu. Kun. Pakalnis
didžiai yra visų parapijų
mylimas delto, kad prisideda
prie kiekvieno tautos darbo,
ypatingai jaunomenei duoda
gerų patarimų.

Antras pagalbininkas yra
kun. Mikšys, buvęs ilgu me-
tus Rusijos karinomenės kape-
lionu ir daug visko pažyręs.
Užtai dabar daug savo bran-
gaus laiko pašvenčia Raudon-
jam Kryžiui.

Dar reikėtų priminti, kad
praėjusius metais Sv. Kry-
žiaus mokyklą baigė 40 moki-
nių ir visi, kaip girdėti, įstojo
į augštesnes mokyklas. Tą dva-
sią mokiniams įkvėpė Seserys
Nazarietės, bet didelė garbė ir
lūpmas, kad jie leidžia vaikus
į augštesnes mokyklas.

Šioj kolonijoj yra daug pra-
monininkų. Jie taip-gi priside-
da prie visų tautos reikalų.

Tarpe dr-jų žymesnes vietas
užima Sv. Cecilijos choras,
kuris, vedamas varg. Dauksos,
kiekvieną nedidelį gražiai
bažnyčioje gieda.

Antra yra Liet. Vyčių 13 kp.,
daug pasidarbus lošime isto-
riškų veikalų, rengdama pa-
skaitas, visuomeniškus kursus
ir naudingas prakalbas.

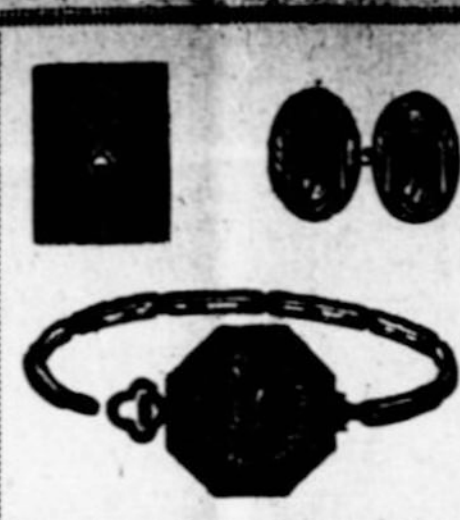
Taip-gi nemažą rolę lošin
Moteryų Sąjungos 21-ma kuopa.

Abelnei inant, Town of Lake
lietuvių kolonija viskam yra
pasizymėjus. Kada buva ren-
giama prakalbos, visi townof-
lakiečiai atsilanko ir ramiai už-
silaiko. Todel tikrai galima sa-
kyti, kad Town of Lake lietu-
vių kolonija stovi pirmoj vie-
toj.

Kitą kartą parašysiu dau-
giau.

P—vas.

Draugija Sv. Kazimiero Ka-
ralaičio laikytame priešmeti-
niam susirinkime gruodžio 14
d., š. m., Sv. Kryžiaus parapi-
jos svetainėj, gavus pakvieti-
mą nuo vietinės Lab. Sąj.
1-mos kuopos prisidėti prie
rengiamojo baazro, kuris bus
sausio mėnesį, 1920 m., vien-
balsiai nutarė prisidėti ir iš-
rinko darbininkų. Apart to, Sv.
Kazimiero Karalaičio dr-jas su-

P. K. BRUCHAS Jubilierine Krautuve

3321 S. Halsted St. - Chicago.

Mūsų krautuvi yra pripildyta, naujaisios mados taveri del Kalėdų
dovanų. Tamsta nusipirkt dovanas tikros vertės mūsų krautuvi, ir
būkit užtikrinti, kad jus nusipirkt geriausią tavorą, lėmiausia įpa-
ma kaina. Atsilankiusiems, užtikrinam užganėdijima ir teisinga pa-
tarnavima.

Deimantiniai žiedų,
Lavoletin, auskarų,
Tatirodėlių, leningetų,
Pranalieta, Albomų ir tt.

PRIMAME LIBERTY BONDS.
Krautuvi atidaryta holma va-
kara ir nedidelioms iki Kalėdų.
Pulks kalendorius vietom
dykal.

tare palikti Lab. Sąj. garbės
nare įmokant 100 dol.

Geistina, kad ir kitos drau-
gijos pataptų Lab. Sąj. garbės
narėmis. Katros neįgali susyk
įmokėti 100 dol., tai gali dali-
mis išmokėti. Tokiu būdu Lab.
Sąj. greičiau galėtų įvykinti
savo tikslą.

Marys.

LIETUVIŲ DARBININKŲ SAJUNGOS CHICAGO APSKRICIO PRO- TOKOLAS.

Susirinkimas laikytas lapkri-
čio 30 d., š. m.

Neatvykus apskričio valdy-
bai, delegatai susirinkimo ve-
dėjum išrinko R. Andreliuną,
nutarimų raštininku A. Bisli.

Vedėjas atidaro susirinkimą
su maldą.

Delegatai dalyvavo iš sekan-
čių kuopų:

20 kuopos: A. Bakis, J. Ber-
kelis, M. Mažeika.

25 kp.: A. Stulginskis, V.
Jodelis, S. Jucevičia, A. Bislis.

29 kp.: J. Pabijonas.

57 kp.: J. Podžinvelis, B. Ne-
nartonis, R. Andrelianas, K.
Zaramskis.

60 kp.: J. Mockus.

Viso delegatų dalyvavo 13.

Pracito susirinkimo protoko-
lą Apskričio raštininkė pri-
siuntė per delegatą J. Pabijo-
ną.

Protokolą perskaitė tuom-
laikinis nutarimų raštininkas.
Vienbalsiai priimtas.

M. Mažeika išdavė raportą.
Piknikui paėmė Bergman's
daržą. Piknikas bus birželio 20
d. 1920 m. Raportas priimtas.
Delegatai nutarė rengti pikni-
ką su išleidimu trijų daiktų. J.
Mockus paaukavo auksinį pini-
gą iš Lietuvos. L. D. S. Apskri-
tis paaukavo auksuotą laikro-
dėlį ir R. Andrelianas "Darbi-
ninką" vieniems metams. Se-
rijos bus nuo 5 iki 30 centų.
Sutarta serijų padaryti vieng
simtą.

Raportas iš rengiamų pa-
skaitų. Paniškėjo, kad pačioje
paskaitų rengimo komisijoj
įvyko klaida, todėl paschaits
neįvyko. Tolesniam rengimui
paskaitų maršruto komisijon
inėjo S. Jucevičia ir J. Pabi-
jonas.

Raportas ligonių lankymo.
J. Mockus išdavė raportą,
kad aplankė ligonį, J. Podžiū-
nų, ir pasveikino nuo L. D. S.
Apskričio. Ligonis esąs labai
dėkingas už atlkamą ir dė-
kojo darbininkų Sąj. Apskri-
čiui. Einąs geryt. ir greitai lai-
ku gal pasveiks visai. Rapor-
tas priimtas.

Raportai iš kuopų veikimo.
Pasirodė, kad visos kuopos
darbuojas. Paminėtina 57 ku-
pa, kuri įsteigė vakarinius
kursus, kuriuos veda p. Ig. K.
Sakalauskas.

60 kuopos visi nariai įsirašė
į L. L. Sargus ir į L. R. Kry-
žiaus rėmėjus.

60 kp. delegatas, J. Mockus,
apmokėjo už Kriškėonių De-
mokratų lapelius \$5.00 ir \$10.00
prie padengimo lėšų atstovui į

seimą 1918 m. Pinigus priėmė
susirinkimo vedėjas, R. Andre-
lianas.

Visoms kuopoms susidėjus
surengti pikniką arba vakarą.
Kuri kuopa daugiau išparduos
tikietų, ta kuopa daugiau pel-
nys. Sumanymas apkalbėti pa-
liktas sekančiam susirinkimui.

Delegatai pranešė, kad ku-
pos iš Centro gavo laiškus su
atsiliepimu, kad nariai nuba-
snotų pakelimą mėnesinių mo-
kesčių, už organą "Darbinin-
ką." Paniškėjo, kad dvi ku-
pos, t. y. 20 ir 29 jau nuba-
savo pakelti mėn. mokesčius. Ki-
tos kuopos dar nelaikė susi-
rinkimu.

Apskritys ir-gi yra prielan-
kus pakėlimui mėn. mokesčių,
nes mato didelį reikalą.

Kaikurių kuopų nariai skun-
džiasi negauną organo. Dauge-
lis užsimokėjusių negauna, o
kurie jau išstoję iš Sąj. ir ne-
užmokėję, tiems siunčiamas.
Apskritys patarė kreipties į
Centrą su teisingu mūdymu.
Centras turi klaidas pataisyti.

Sekantis susirinkimas bus
gruodžio 28 d., š. m., Sv. Jurgio
parapijos svetainėj, Bridge-
porte, 2 val. po pietų.

Sekantis susirinkimas bus
priešmetinis susirinkimas. Tat
visos kuopos prisiųskit delega-
tų, nes bus rinkimas valdybos
1920 m. ir apkalbėti svarbūs
reikalai.

Nesant daugiau svarbių rei-
kalų, posėdis uždarytas.

A. Bislis, posėdžio rašt.

CICERO LIETUVIŲ DOMAI!

Kas tikslai iš Cicero norite
gauti "Draugą" arba paduoti
į jį apgarsinimą, ar kokį dar-
bą (jobą) kreipkitės prie p.
A. Valančiaus.

1442 So. 49-th Ave.
Pas jį galima gauti maldą-
knygių ir kitokių knygių.
Pasinaudokite.

Pinigus Lietuvon

GALIMA SIŪSTI.

LIETUVIŲ PREKYBOS B-VE išmoka Lietuvoje
100 Auksinų už \$5.00

t. y. 20 auksinų už kiekvieną dolierį.

Mes esame po valdžios kontrole ir kaucija. Persiuntimas gvarantuojamas.

Persiuntima Jus Patis Kontroluosite.

Mes išduosime Tamstai čekį kuri Tamsta pasiųsi pats laišku į Lietuvą. Su
tuo čekiu Lietuvoje gaus pinigus. Šis budas yra greičiausias ir teisingiausias. Nieks
pinigų negalės sulaikyti.

Siunčiant pinigų dėl persiuntimo, siųskite čekiu arba Money Orderiu pa-
duodami aiški antraša to kam norite kad pinigai butu Lietuvoje išmokėti, taipgi
pat paduok savo aišku antraša. Už persiuntimą nieko nereikia extra mokėti. Už
kiekvieną dolierį kuri mums prisiųsite mes pasiųsime Lietuvon 20 auksinų.

Lietuvių Prekybos Bendrove

Room 505B

120 Tremont St., - Boston, Mass.

KAPITALAS
\$200,000

PERVIRŠIS
\$25,000

Siųskit Pinigus Lietuvon

Savo gentims ir

Padarykit Linksmas Šventes

Suteikdami jiems savo pinigiską paramą.

Mūsų bankas turi specialų pinigų siuntimo skyrių, per
kurį galite išsiųsti pinigus Lietuvon labai prieinama
kaina. Lietuviai pas lietuvius!

BANKO TURTAS VIRŠ \$1,800,000.00

Parankus — Stiprus — Saugus Bankas

VALDYBA

JOSEPH J. ELIAS, PREZ.

WM. M. ANTONINEN, VICE-PREZ.

JOHN I. RAGDŽIUNAS,

VICE-PREZ. IR KASIERIUS.

UNIVERSAL STATE BANK

3252 South Halsted Street

Chicago, Illinois

VALANDOS.—Kasdien nuo 9 ryto iki 5 po pietų. Uatrinko
ir Subatos vakarais nuo 9 ryto iki 3:30 vakare.

Resid. 823 So. Ashland Str., Chicago.
Telefonas Haymarket 3344

DR. A. A. ROTH,

Rasas gydotojas ir chirurgas.
Specialistas Moterikų, Vyrų
Valkų ir visų chronikų ligų
Ofisas: 3334 So. Halsted St., Chicago
Telefonas Drexler 9083

VALANDAS: 10—11 ryto 2—3 po
pietų 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 d.

S. D. LACHAWICZ

Lietuvų Grafinės patarėjas, laido-
tuvas su pigiausia. Reikala mažųjų al-
kaidžių, o mano darbas būna išskirtinis.
2314 W. 23 Pl. Chicago, Ill.
Tel. Canal 2199.

Uždirbk
\$35 iki \$50
į savaitę

Kirpėjai ir kriaučiai yra reikalau-
jami visuomet, jie turi trumpas va-
landas ir lengva darba.

Mes galime jus išmokyti šio darbo
į trumpa laika dienomis ar vakarais,
už mažą kainą. Specialis skyrius
mokymo ant sluvam Power maki-
ny.

MASTER SCHOOL,

J. F. Kamickas, Pordėdėlis
190 N. State Str.
Kamp. Lake Gat. 4 lašos